

Топал О.М., доцент
Брижинська К.С., студентка 5 курсу «МД»

Харківська державна академія
дизайну і мистецтв

КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ ТЕЛЕДИЗАЙНІ

Анотація. У статті розглядається теледизайн, як сучасне явище оформлення ефіру. Наведено основні характеристики комп'ютерного інструментарію теледизайнера.

Ключові слова: телевізійний дизайн, технології мультимедіа.

Annotation. Computer technologies in modern teledesign. In this article teledesign is considered as a modern phenomenon of broadcast design. The basic characteristics of computer tools for design creation is given.

Keywords: televisional design, technologies multimedia.

Вступ. Комп'ютерний прогрес привів до виникнення такого сучасного та специфічного явища, як теледизайн. В докомп'ютерну епоху було оформлення ефіру (заставка "концерт", написана від руки, мультиплікаційна шапка циклової передачі, програма "Время" з музичним фрагментом Г. Свірідова), а телевізійного дизайну не існувало[1].

Якщо розглядати телевізійний дизайн як розвиток оформлення телепередач, то можна стверджувати, що поява комп'ютерних технологій фактично створила нову професію зі своїм інструментарієм, виразними можливостями, різними стильовими напрямками, визначеними, з одного боку, технологіями, з іншого — пристрастями авторів і глядачів. Притому художньо-виразні можливості професії настільки великі, що говорити просто про оформлення ефіру — означає свідомо занижувати художню планку передачі чи каналу.

Мета роботи полягає у дослідженні значення комп'ютерних технологій у теледизайні.

Викладення основного матеріалу. Телевізійний дизайн — Це перш за все — аудіовізуальна комунікація, що спрямована на передачу інформації, організація телевізійного змісту, комплекс динамічних аудіовізуальних образів знакового характеру, що мають самостійну художньо-образну цінність [2].

Ці образи визначають своєрідність каналу, певний, відмінний від інших погляд на світ, і, зокрема, в цьому полягає один із способів самовираження дизайнера. Створення і втілення художніх образів в екранну форму з використанням виразних можливостей комп'ютерних технологій становить сенс роботи теледизайнера [4].

В основному всі завдання теледизайну можна розбити на три категорії: навігація, промоушн і позначення каналу[5].

Елементи навігації відповідають на питання: «Чому я повинен продовжувати дивитися?» Всілякі меню, «далі у програмі», відбиття, біжучий рядок анонсів, зворотний відлік, split screen (поділ екрану на область показу кінцевих титрів і область показу промо-матеріалів) змушують глядача очікувати те, що буде далі за програмою. Якщо все зроблено грамотно, дизайн перетворюється на своєрідний липкий папір, на який глядачі «прилипають» до екрану.

Елементи промоушена відповідають на питання: «Чому я повинен включити цей канал?» Використання елементів дизайну окремо або у відеороликах привертає інтерес глядача до того, що буде в ефірі в наступному сегменті ефірного часу або в наступні дні. Елементи промо можуть просунути відповідь на питання «чому», в той час як у дизайну завдання складніше — акцентувати «де», «коли» і часто «що».

Нарешті, заставки каналу відповідають на більш складне питання: «Чому цей канал мені підходить?» Вони формують прихильність глядача до даного каналу і визначають його місце на ринку. Зараз це питання зазвичай вирішується шляхом об'єднання контенту і контексту. Чим наші програми відрізняються від програм наших конкурентів? Однієї наявності нішової аудиторії вже недостатньо.

Надійшла до редакції 23.12.2012

Необхідність у грамотному дизайні телеканалу виникає щоб справити враження на глядача. Мало хто з глядачів, коли перемикає телевизор з каналу на канал замислюється над тим, що якісь передачі і канали він відрізняє з перших секунд, а якісь після того, як оголосить інформацію диктор або ведучий. З прагматичної точки зору це — інвестиційна гра. У першу чергу, переслідується мета підняти рейтинг каналу, з тим, щоб у підсумку залучити фінанси зацікавлених у телевізійному ефірі фігур: спонсорів, рекламодавців, осіб соціальної та політичної сфери.

Функції дизайну телебачення:

- ідентифікаційна — допомагає відрізнити один телеканал від іншого;
- інформаційно-повідомляюча—об'єктителевізійного дизайну покликані роз'яснити споживачеві різні питання;
- емоційна — об'єкти телевізійного дизайну викликають у нас певні почуття, допомагають глядачеві усвідомити свою причетність до навколишнього світу і сформуванню думку про нього [2].

Телевізійний дизайн в кожний період розвитку суспільства є проекцією суспільної свідомості і виражає основні настрої і тенденції світогляду людства на даному етапі. Сучасний дизайн телебачення набуває такі риси, як спонтанність, легкість, незавершеність.

В теледизайні, як і в будь-якій іншій творчій, проектній діяльності, склалися і постійно розвиваються власні техніка і технологія — матеріали, інструменти, проектна мова, засоби та прийоми роботи. Володіти ними необхідно для успішного вирішення задачі, що постає перед проектувальником — створити новий, у всіх відносинах якісний дизайнерський продукт [4].

Першою ознакою, що визначає сучасний теледизайн як самостійний феномен, є використання сучасних комп'ютерних і цифрових технологій. До них відносяться — «3D Max», «Adobe After Effects», «4D Cinema», «Adobe Flash» та інші. Тут варто сказати не стільки про полегшення і прискорення процесу, скільки про народження абсолютно нових стилістичних ходів, обумовлених новими можливостями.

Все, що тільки можна придумати для обробки відео — відеомонтаж, відеоспецефекти, комп'ютерна графіка для відеороликів, створення відео-композицій — реалізовано в комп'ютерних програмах найповнішим і найкращим чином. Програми «3D Max», «Adobe After Effects», «4D Cinema», «Adobe Flash» встановлюють нові стандарти для анімованої графіки та візуальних ефектів. Використовуючи швидкі, потужні і точні інструменти «Adobe After Effects», створюється приголомшлива анімована графіка і складні спецефекти для відеороликів. Тісна інтеграція «Adobe After Effects» з програмами Photoshop та Illustrator дозволяє зробити технологічний процес безперервним і максимально ефективним. Програми «3D Max», «Adobe After Effects» надають засоби для компонування двомірних і тривимірних зображень, створення анімації, дозволяють відстежувати і редагувати траєкторії руху об'єктів, пропонують вдосконалені засоби деформування зображень,

додаткових ефектів, систему генерування часток, інструменти для написання сценаріїв, додаткові аудіо-ефекти і багато іншого.

Технології мультимедіа в теледизайні використовує як зоровий, так і слуховий канал надходження інформації до людини. У теледизайні широко застосовуються графічні ефекти, анімація, відеофрагменти, мовний і музичний супровід, створюється абсолютно особливий світ, який відкриває унікальні можливості для творчості. Більшість експертів визначають мультимедійні технології в теледизайні як сукупність сучасних засобів аудіо-, теле-, візуальних і віртуальних комунікацій, що використовуються в процесі створення дизайну телебачення [6].

Специфіка теледизайну пов'язана з його технологічними і художньо-образними особливостями – умовність, оперативність, доступність.

Сучасні мультимедіа-технології дозволяють вирішувати завдання дизайну телеканалу в комплексі та створювати приголомшливі інтерактивні ефекти. Про розповсюдження використання мультимедійних технологій в теледизайні свідчить велика кількість видів мультимедіа-продуктів. Так, до них відносять: анімацію, мультимедіа-презентацію, слайд-шоу, мультимедіа-доповідь, електронний журнал, рекламний, промо-ролик, віртуальний тур, Flash-гру тощо [6].

Дизайнери телебачення в останні роки настільки освоїли комп'ютерні способи створення образів, що відеопродукцію стало важко відрізнити від «чистої» комп'ютерної анімації. В результаті професійне відео все більше використовує техніку комп'ютерної розробки фактури матеріалів і прийоми комп'ютерної анімації, що дозволяє створювати відеоролики ще більш специфічними та динамічними. В результаті, створення відеопродукції вже не мислиться без комп'ютера. Сьогодні комп'ютерні художники близькі до можливості створення дуже реалістичних сцен. Ідеальними в технічному сенсі вважаються анімаційні відеоролики, які пред'являють повністю відредатовані тривимірні образи в поєднанні з гарним живим рухом. Захоплення з приводу елементарного володіння технікою вже давно пройшло, тому створення об'єктів, що відрізняються відсутністю оригінальності і ознак думки, нікого не приваблюють.[7]

Завдання дизайну сучасного телеканалу — організація телевізійного змісту. Дизайнер використовує і створює для цього цілий комплекс динамічних аудіовізуальних образів знакового характеру, що мають самостійну художньо-образну цінність. Саме в цьому полягає один із способів самовираження дизайнера.

Медіа-дизайнер повною мірою уособлює сучасне розуміння дизайну: він створює концепцію проекту, будучи його філософом і сценаристом, працює оператором та інженером, наповнює проектний простір авторськими ідеями. Дизайнер телеканалу насичує його звуками і різноманітними ефектами, що формують естетичну середу, в якій людина розвиває свою духовність [3].

Робота художника комп'ютерного теледизайна, крім поглибленого знання комп'ютерних технологій, вимагає:

- відмінного знання шрифтів;
- вміння розробляти знакові елементи, логотипи, елементи переходу до рекламної паузи і повернення до змісту передачі;
- чіткої рубрикації матеріалу;
- вміння розуміти і відчувати стилістичну специфіку анонсів і рекламних повідомлень;
- своєрідність оформлення каналу в цілому і кожної передачі окремо [6].

Створення телевізійного дизайну підпорядковується тим самим законам, за якими працює художник у кінематографі, застосовуються ті ж технології та прийоми, з тією лише різницею, що час тут дуже обмежений. Тривалість заставки складає від 5 до 15 секунд, а фахівець з теледизайну повинен зробити її такою, щоб глядач з першої миті або звуку дізнавався, що буде далі — передача, новини або реклама.

Висновок. Сьогодні дизайн являє собою важливий інструмент для управління телевізійною аудиторією. Він повинен утримати вже наявних глядачів або заволодіти увагою тих, хто випадково потрапив на той чи інший канал. Однією з основних задач теледизайну є емоційне та функціональне підсилювання змістовної частини каналу.

Дизайн телеканалу сьогодні — один з найбільш перспективних напрямів дизайнерської діяльності. Предметом творчості мистецтва теледизайнера є, по-перше, створення структурно-конструктивних, функціональних, динамічних форм організації екранного зображення, по-друге — створення самого зображення. Саме теледизайн, це те, що відповідає за ідентифікацію каналу і приємне сприйняття інформації в між програмний час, а також під час самої передачі.

Високий рівень теледизайну складається з трьох основних складових: якісного змісту, художнього рішення й технічного виконання. У багатьох випадках за всі ці складові несе відповідальність художник-дизайнер і його робота є повністю авторською: він є автором і ідеї, і режисерської розробки сценарію, і дизайнерського рішення проекту, і виконавцем свого задуму. Режисерське мислення теледизайнера дозволяє повною мірою використати переваги акторської гри, анімації, створення комп'ютерної графіки і зйомок, оформлення декорацій і музичного аудіо-супроводу сюжету.

Використовуючи комп'ютерні технології, закони кінодраматургії та монтажу, дизайнер розробляє кожну складову кадру: колір, графічне рішення, пластика, рух, музичний супровід, ідею, сюжет, що є дуже важливими в дизайні телеканалу.

Однак, слід зауважити, що з появою цифрових відеорекордерів, відео-на-замовлення, широкосмугових мереж і IPTV основною функцією теледизайну стала навігація. Компас, дорожня карта і GPS об'єднані в образи і звуки, що зачаровують глядацьку увагу. У цьому відношенні багато традиційних елементів класичного телевізійного дизайну застаріли й вимагають серйозного переосмислення.

Список використаних джерел

1. В.М.Монетов Теледизайн и компьютерная технология Концептуальные особенности и проблемы развития профессии./ Электронный ресурс.// http://barsic-cat.narod.ru/tkt/archive/10_2001/monetov.htm
2. Дворко, Н. И. Профессия — режиссер мультимедиа / Н. И. Дворко. — СПб: СПбГУП, 2004. — 160 с. — (Новое в гуманитарных науках; вып. 12).
3. Соколов, А.Г. Монтаж. Телевидение. Кино. Видео. / Учебник, часть 1// А.Г. Соколов. — М.: Издательство «625» — 2000 — 206 с.
4. Шехтер, Т.Е. Искусство мультимедиа: Мультимедиа и техника/ Т.Е.Шехтер. — Серия: Новое в гуманитарных науках. — СПб: СПбГУП, 2010. — 204 с.
5. Теледизайн умер./ Электронный ресурс.//igorinoy.livejournal.com/47706.html
6. Спиров, М. Теледизайн. Эволюция мастерства./ Михаил Спиров. — Колонка о дизайне для ТВ и о том, что нужно телевидению от дизайнера и дизайнера./ Электронный ресурс.// <http://kak.ru/columns/teledesign>.
7. Теледизайн и компьютерный процесс создания./ Электронный ресурс.// <http://www.teledizain.ru/stat/423-teledizajn-a-takzhe-kompjuternaja-ppotsecc-cozdaniija>